

ACTOR Model: ทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาล

ACTOR Model: Alternative in Nursing Learning Provision

บทความวิชาการ

ปราณี อ่อนศรี*

Pranee Onsri, R.N., M.Sc., Ed.D.

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาทางการพยาบาลเพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน การนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานมาใช้ถือเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล สามารถนำความรู้ทางด้านทฤษฎีเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิธีการประยุกต์ใช้การส่งเสริมการเรียนรู้โดยให้สอดคล้องกับการทำงานของสมอง ในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลภาคทฤษฎี ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งสู่การผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ACTOR Model ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นวิธีเพื่อการผ่อนคลาย 2. ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ 3. ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ 4. ขั้นการบริหารสมอง และ 5. ขั้นการคิดไตร่ตรอง

คำสำคัญ : ACTOR Model, การจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาล

Abstract

Theoretical teaching provision is considered a key to nursing education management that aims to develop learners' knowledge and competency in critical thinking and applies knowledge into nursing practice. Learning activities through brain-based learning: ACTOR Model is an alternative that helps learners to improve analytical thinking ability and reasoning ability, including being able to apply theoretical knowledge to their practice. This article aims to apply brain-based learning theory to nursing learning activities for improving theoretical teaching provision aim at effective graduates. An instructional model for enhancing brain-based learning (ACTOR Model) contained 5 sequential steps: 1) Approach to relaxation, 2) Concept mapping, 3) Transfer of learning, 4) Operation to Brain-Gym, 5) Reflection

Keywords: ACTOR Model, Nursing learning provision

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครู และบทบาทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครู และผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกาย และด้วยใจ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยให้มีการเชื่อมโยงกับธรรมชาติ จินตนาการ ความงาม ปัญญาและฐานความจริง ผู้เรียนที่พึงปรารถนาในอนาคตควรเป็นผู้เรียนที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้เพราะทักษะการคิดเป็นหัวใจของการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความรู้ความสามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ **ความหมายของการเรียนรู้** ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2550) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง
2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่ หลายมุมทำให้เกิดการขยายเพิ่มเติมข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง
5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จักจบ

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

ดังนั้นถ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แล้วก็จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในยุคปัจจุบันการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสอดคล้องกับการทำงานของสมองจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

หลักการในการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน

ศาสตราจารย์ทางการศึกษาสองท่าน คือ เรเนต นัมเมลา เคน และจอฟฟรี เคน (Renate Nummela Caine and Geoffrey Caine, 1990) แห่งมหาวิทยาลัยลอร์รัฐแคลิฟอร์เนีย ได้เสนอหลักการ 12 ประการในการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน ดังต่อไปนี้ (อารี สันทอนวิ, 2550)

1. สมองมีระบบการเรียนรู้ที่ซับซ้อนมากเพราะรวมไปถึงร่างกาย การเคลื่อนไหว ความคิด อารมณ์สิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน (The brain is a parallel processor.)
2. สมองจะมีการเรียนรู้ได้ถ้ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและในสังคม สิ่งแวดล้อม (The brain/mind is social.)
3. สมองจะแสวงหาความหมาย ความเข้าใจจากประสบการณ์ในชีวิต ตลอดเวลา (The search for meaning is innate.)
4. การแสวงหาความหมายและความเข้าใจในประสบการณ์โดยจัดเป็นหมวด หมู่ แบบแผน (The search for meaning occurs through patterning.)
5. อารมณ์มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ (Emotions are critical to patterning.)
6. การเรียนรู้ของสมองจะเรียนรู้พร้อม ๆ กันทั้งที่เป็นภาพรวมและที่เป็นส่วนย่อย เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้สมองทั้งสองซีกคือซีกซ้ายและซีกขวาได้ทำงานพร้อม ๆ กัน (The brain processes parts and wholes simultaneously.)
7. การเรียนรู้ของสมองจะเกิดจากทั้งการตั้งจุดสนใจเรื่องที่จะศึกษา และเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่มีได้ตั้งใจศึกษา (Learning involves both focused attention and peripheral perception.)
8. การเรียนรู้จะมีกระบวนการที่รู้โดยรู้ตัว (มีจิตสำนึก) และการรู้โดยไม่รู้ตัว (จากจิตใต้สำนึก) (Learning is both conscious and unconscious.)

9. สมองมีความจำอย่างน้อย 2 แบบ คือ ความจำแบบเชื่อมโยงมิติ/ระยะ ซึ่งบันทึกประสบการณ์ประจำวันของเรา และความจำแบบท่องจำ ซึ่งเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและทักษะแบบแยกส่วน (There are at least two approaches to memory: spatial memory system, rote learning system.)

10. การเรียนรู้ของสมองเป็นไปตามพัฒนาการ (Learning is developmental.)

11. การเรียนรู้ที่สูงและซับซ้อนจะเรียนรู้ได้ดีในบรรยากาศที่ยั่วและท้าทายให้เสี่ยง แต่ถ้ามีบรรยากาศเครียดและกดดันมาก ๆ จะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ (Complex learning is enhanced by challenge and inhibited by threat.)

12. สมองของแต่ละคนมีความเฉพาะของตน (Each brain is unique.)

ที่มาและหลักการของ ACTOR Model

จากหลักการ 12 ข้อดังกล่าว ปราณี อ่อนศรี (2552) ได้นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ACTOR ซึ่งมีที่มาและหลักการรวม 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวิธีเพื่อการผ่อนคลาย (Approach to relaxation) เป็นวิธีการเพื่อความผ่อนคลาย ซึ่งมีที่มาและแนวคิดที่ว่า การตื่นตัวที่ผ่อนคลายเป็นการพยายามลดความกลัวในตัวผู้เรียนและเสริมบรรยากาศที่ท้าทายการเรียนรู้ ผู้เรียนควรได้รับการท้าทายที่มีความเฉพาะตน ซึ่งจะกระตุ้นจิตใจของผู้เรียนให้มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ เช่น การเปิดเพลงคลาสสิกให้เด็กฟัง การทำสมาธิก่อนเรียนเพื่อให้เด็กสงบและเป็นการปรับคลื่นสมองพร้อมที่จะเรียนรู้ ทำบรรยากาศในชั้นเรียนที่ผ่อนคลายเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

2. ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept mapping) การใช้ผังมโนทัศน์ ตามแนวคิดของ Novak & Gowin (1984) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ผังมโนทัศน์ ซึ่งมีที่มาและแนวคิดที่ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการแสวงหาความหมายและเกิดมาพร้อมความต้องการที่จะเข้าใจ ที่จะรู้จักชื่อ รู้จักการจัดกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า การจัดแบบแผน ซึ่งเป็นการเข้าใจความหมายการรวมกลุ่ม การแยกประเภท การจัดประเภท การตัดสินใจ การจัดทำแผนที่ความคิด มนุษย์จะรับรู้และเลือกสิ่งที่ต้องการจะรู้ สมองจะรับรู้และจัดแบบแผนสิ่งที่มีความหมายต่อตัวเรา สมองและจิตใจต้องการและรับรู้สิ่งที่คล้ายคลึงกันโดย

อัตโนมัติ และขณะเดียวกันก็จะแสวงหาและตอบสนองต่อสิ่งเร้าใหม่ ๆ สมองพยายามที่จะเข้าใจและจัดแบบแผนของสิ่งที่ปรากฏและสร้างความประทับใจต่อแบบแผนที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน

3. ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning) การถ่ายโยงการเรียนรู้ ซึ่งมีที่มาและแนวคิดที่ว่า สมองจะเรียนรู้ได้ด้นั้น การเรียนการสอนจะต้องอิงอยู่กับบริบทที่เกี่ยวข้องและสมองจะเรียนรู้และจดจำได้ดีเมื่อมีความจำแบบเชื่อมโยง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระบุแบบแผนต่าง ๆ ของความรู้ได้และสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อนได้ พยายามหลีกเลี่ยงการแยกข้อมูลออกจากบริบท เพราะการแยกข้อมูลออกจากบริบทจะทำให้การเรียนรู้ยากต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากผู้เรียนไม่เห็นความเชื่อมโยงกับบริบท หรือประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

4. ขั้นการบริหารสมอง (Operation to Brain-Gym) การบริหารสมองตามแนวคิดของ Paul Dennison (1981) ซึ่งมีที่มาและแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ของสมองจะดีขึ้นถ้าใช้สมองทั้ง 2 ซีกไปด้วยกัน ความพร้อมในการเรียนรู้ของสมองนั้นควรมีการออกกำลังกายควบคู่กันไปด้วย ซึ่งการบริหารสมองเป็นการช่วยให้การทำงานของสมองซีกซ้ายและขวาเชื่อมโยงทำงานประสานกันได้ดี ติดต่อกสื่อสาร รวมทั้งประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักเหตุผล ความสามารถในการรับรู้ความคิดเห็นของผู้อื่นก็จะพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยเช่นกันและยังส่งผลให้เกิดความผ่อนคลายอีกด้วย

5. ขั้นการคิดไตร่ตรอง (Reflection) การคิดไตร่ตรองตามแนวคิด John Dewey (1993) ซึ่งมีที่มาและแนวคิดที่ว่า สมองเมื่อมีการรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จะมีการดำเนินการกับข้อมูล พิจารณาและไตร่ตรอง ซึ่งเกิดขึ้นทั้งในขณะที่มีสติรู้ตัวและซึมซับในลักษณะแบบไม่รู้ตัวเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้เพราะการเรียนรู้เกิดจากการประมวลผลประสบการณ์ทั้งหมด ซึ่งต่อมากระบวนการคิดไตร่ตรองได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้เป็นทักษะการคิดหลายแบบ อาทิ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การคิดแก้ปัญหา (problem solving) และการคิดในระดับสูง (higher level thought)

จะเห็นได้ว่าหลักการ 5 ขั้นตอนนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลในรายวิชาภาคทฤษฎีได้ ทำให้การเรียนการสอนมีกิจกรรมที่หลากหลายโดยให้ผู้เรียนมีการผ่อนคลายก่อนเรียน ฝึกการคิด

กิจกรรมกลุ่ม อภิปราย ประมวลความรู้ที่ได้รับ รวมถึงการบริหารสมอง ซึ่งยังสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือสมอง ได้คิดได้กระทำโดยใช้ความคิด เป็นการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ นอกจากนี้การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย เหมาะสม

กับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียน จะช่วยให้ร่างกายและประสาทการรับรู้ ตื่นตัว พร้อมที่จะรับรู้และเรียนรู้ได้ดีขึ้น

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ACTOR Model

ACTOR Model เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบหนึ่ง ทำให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง สำหรับหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 1 (ปราณี อ่อนศรี, 2552)

ตารางที่ 1 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน

ขั้นตอนของรูปแบบ	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการเรียนรู้
1. ขั้นวิธีเพื่อการผ่อนคลาย (Approach to relaxation)	1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการผ่อนคลาย สงบนิ่ง พร้อมที่จะเรียนรู้	- เตรียมตัวก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยทำสมาธิหรือฟังเพลงคลาสสิก เพื่อการผ่อนคลายประมาณ 10 นาที
2. ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept mapping)	1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามการทำงานของสมองโดยที่สมองจะรับรู้และจัดแบบแผนสิ่งที่มีความหมายต่อตัวเรา 2. เพื่อให้ผู้เรียนจับประเด็นสำคัญและเข้าใจความหมายการรวมกลุ่ม การแยกประเภท	- นำเข้าสู่บทเรียนโดยเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ - ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่เรียนที่ได้จากการอ่าน การฟังบรรยาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้ผังมโนทัศน์
3. ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning)	1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ของตน 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาจากความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ	- ผู้เรียนวิเคราะห์ประเด็นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ตามหลักการทางทฤษฎี - ผู้เรียนสร้างชิ้นงานโดยนำความรู้ทางทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ
4. ขั้นการบริหารสมอง (Operation to Brain-Gym)	1. เพื่อให้สมองผู้เรียนทำงานเชื่อมโยงประสานกันได้ดีระหว่างซีกซ้ายและซีกขวา 2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการผ่อนคลาย 3. ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของเลือดไปเลี้ยงสมองดีขึ้น	- ผู้เรียนฝึกการบริหารสมองประมาณ 5 - 10 นาที
5. ขั้นการคิดไตร่ตรอง (Reflection)	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีการพิจารณา ไตร่ตรองเนื้อหาที่เรียน 2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดไตร่ตรองตามรูปแบบการเรียนรู้	- ผู้เรียนมีการทบทวนเนื้อหา แล้วประเมินตนเองเพื่อพัฒนาต่อไป - ผู้เรียนฝึกการคิดไตร่ตรองจากประเด็นคำถามที่นำเสนอตามรูปแบบการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ ACTOR Model นับว่าเป็นแนวทางใหม่ในการจัดการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่

สัมพันธ์กับธรรมชาติของพฤติกรรมการเรียนรู้ของสมองสามารถดึงศักยภาพของสมองมาใช้อย่างเต็มที่และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ปราณี อ่อนศรี, 2552)

ประโยชน์ที่ได้จากการนำ ACTOR Model มาใช้ในการเรียนการสอนทางการพยาบาล

จากที่ได้นำรูปแบบ ACTOR Model ไปใช้ ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างเช่น การทำสมาธิก่อนเรียน การเข้ากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การบริหารสมอง และชอบที่มีการทดสอบหลังเรียน ทำให้เราต้องทบทวนเนื้อหาอีกครั้ง มีกิจกรรมใหม่ ๆ หลายอย่างช่วยผ่อนคลายและเสริมบรรยากาศในการเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ปราณี อ่อนศรี, 2552) การคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จและสามารถพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านได้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง (พัชรราตรี ทองเนื่อง, 2553) สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการนำ ACTOR Model มาใช้ในการเรียนการสอนทางการพยาบาล ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ตรงและยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิราณี เกียรติแก้ว (2552) สรุปได้ดังนี้

1. ได้ทางเลือกแนวใหม่ในทางปฏิบัติ มีความชัดเจนในขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียนและทักษะการคิดได้ (Wong, Loke, Wong, Tse, Kan & Kember, 1997) โดยผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนในแบบที่หลากหลายมากขึ้น ไม่น่าเบื่อ เป็นสิ่งที่ดีในการนำรูปแบบนี้มาใช้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. ได้เรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายและการนำเสนอ เน้นให้ผู้เรียนคิดและปฏิบัติทำให้เกิดความเข้าใจการทำงานกลุ่มช่วยให้มีความกระตือรือร้น ได้ฝึกคิดไปพร้อมกับเรียนในแต่ละเรื่องผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น กล้าที่จะถามและมีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างเพื่อน ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้น มิใช่เกิดจากการสั่งการสอนการถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์ มีการรับรู้ คือ การแสวงหาและรับข้อมูล มีการบูรณาการความรู้ใหม่ที่ได้รับมาผสมผสานเชื่อมโยงกับประสบการณ์ หรือโครงสร้างของความรู้เดิม เพื่อขยายหรือสร้างความรู้ใหม่ (Baxter, Kuhlman, Law, Meehan & Rogers, 1999)

3. ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองและเกิดความภาคภูมิใจที่เกิดจากการเรียนรู้ของตนเอง โดยผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนเป็นหลักการในการแสดงความคิดเห็น การเรียนแบบนี้มีความเข้าใจอยู่แล้วทำให้ไม่ต้องทบทวนอีกเลย และได้ผ่อนคลายด้วย

4. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน โดยผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนมีความเป็นกันเองกับผู้เรียนและมีเนื้อหาสรุปมาให้สามารถนำไปทบทวนเพิ่มเติมหรืออ่านมาก่อนได้ การให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนองานตามความคิดเห็นของกลุ่ม และมีข้อเสนอแนะจากอาจารย์ทำให้เราเข้าใจมากยิ่งขึ้น

บทสรุป

การนำ ACTOR Model มาใช้ในการเรียนการสอนภาคทฤษฎี เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางการพยาบาลที่ต้องการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองเพื่อก่อให้เกิดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถประยุกต์ทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติทางการพยาบาลได้ ในการใช้วิธีการสอนแบบนี้ผู้สอนมีความสำคัญในการช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน ด้วยการเป็นแรงเสริม ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด ใช้ปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและมีความสุขในการเรียน นำไปสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ทิศนา ขัมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ปราณี อ่อนศรี. (2552, สิงหาคม). การเปลี่ยนแปลงสู่การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 10. (ฉบับพิเศษ) : 38-42.
- ปราณี อ่อนศรี. (2552). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน*. ปริญญาโท กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พัชราวดี ทองเนื่อง. (2553). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อความรู้และ การพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาพยาธิสรีรวิทยาสำหรับ นักศึกษาพยาบาล. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์*. 2(1) : 73-89.
- ศิริณี เกียรติแก้ว. (2552, กันยายน - ธันวาคม). การจัดการ เรียนการสอนภาคปฏิบัติโดยวิธีการส่งเสริม การสะท้อนคิด. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพ*. 3(3) : 10-17
- อารี สันหนวี. (2550). *ทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองสำหรับ พ่อ แม่ ครูและผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : มิตรสัมพันธ์.
- Baxter, C., Kuhlman W., Law, C., Meehan, J. and Rogers, E. S. (1999). Principles of Brain-Based Learning. Retrieved 26 August, 2012, from: <http://www.unomaha.edu/coe/moec/brainbased.php>.
- Caine RN. and Caine G. (1990). Understanding a Brain Based Approach to Learning and Teaching. *Educational Leadership*. 48(2) : 66-70.
- Dennison P.E. (2006). "What are Educational Kinesiology and Brain Gym" Retrieved March 30, 2008 from <http://www.braingym.com>.
- Dewey J. (1993). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Education Process*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Novak JD. and Gowin DB. (1984). *Learning How to Learn*. London: Cambridge University Press.
- Wong, F.K.Y., Loke, A.Y., Wong, M., Tse, H., Kan, E., & Kember, L. (1997). An action research study into the development of nurses as reflective practitioners. *Journal of Nursing Education*. 36(10) : 476-481.